

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ปีการศึกษา 2554 ผู้วิจัยขอเสนอสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

สรุป

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ตามลำดับดังนี้

1. ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในที่มีระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ รองลงมาได้แก่ลักษณะบุคลากร ลักษณะของสภาพแวดล้อม และระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ลักษณะขององค์กร

2. ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในที่มีระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ

สถานศึกษา รองลงมาด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 2 การบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกระดับสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 2 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายเพื่อสรุปเป็นข้อยุติให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนหรือข้อโต้แย้งได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 “เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 2” สรุปจากผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 2 โดยภาพรวมและรายด้านระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อภิปรายผลได้ว่า ทั้งนี้ซึ่งยอมรับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดการบริหารของสตีร์ส (Steers, 1977: 7 -10 อ้างถึงใน ศรีสมร เป็งหอม, 2545: 59-71) ได้อธิบายถึงการบริหารงานในองค์กรซึ่งมีลักษณะเป็นแนวกว้างเหมาะที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานในองค์กร เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ได้เน้นว่า หากองค์กรสามารถบริหารปัจจัยทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ลักษณะขององค์กร (Organizational Characteristics) 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (Environmental Characteristics) 3) ลักษณะของบุคลากร (Employee Characteristics) 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ (Managerial Policies and Practices) ให้บังเกิดผลดีได้ ก็จะทำให้องค์กรมีประสิทธิผลได้ โรงเรียนในฐานะที่เป็นองค์กร

หนึ่งหากสามารถบริหารปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน บรรลุผลแล้วก็จะทำให้การประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่าการบริหารงานประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของสตีเวอส์ (Steers, 1977: 7 - 10) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จขององค์กร โรงเรียนประถมศึกษาในฐานะเป็นองค์กรหนึ่งทางการศึกษา ที่จะต้องดำเนินงานประกันคุณภาพ จึงจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงการใช้ยุทธศาสตร์การบริหารที่เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสมร แป้งหอม (2545: 148) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับมาก ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทางบวกและอยู่ในระดับสูง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือ ด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ ด้านลักษณะขององค์กร และด้านลักษณะของบุคลากร

เมื่อพิจารณาปัจจัยการบริหารในส่วนของปัจจัยย่อย ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัจจัยในการบริหารในส่วนของปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน คือ ด้านความชัดเจนของการกำหนดเป้าหมาย ด้านการปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่ ด้านการบริหารทรัพยากร ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ด้านภาวะผู้นำและการตัดสินใจ ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ และด้านสภาพแวดล้อมส่งเสริมการปฏิบัติงาน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ในภาพรวมและรายด้านของระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ยังพบรายละเอียดดังนี้

1) ลักษณะขององค์กร แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพลักษณะขององค์กร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 8 มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{x}=3.89$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพลักษณะขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ เป็นปัญหาสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ซึ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ เทคโนโลยีในองค์กร

หมายถึง เครื่องมือ หรือวิธีการ (Mechanisms) ซึ่งองค์การใช้ในการแปรสภาพตัวป้อนออกไปเป็นผลผลิตที่มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย โดยอาศัยพลังงานทางเครื่องจักรและทางสมอง ประกอบด้วย สิ่งประดิษฐ์ใหม่ เทคนิคใหม่และต้องมีความรู้กว้างขวาง มีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการบริหารและจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนบุคลากรให้มีฝีมือ เจตคติและความรู้อย่างเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผล ซึ่งมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์การด้วยเช่นกัน เทคโนโลยีดังกล่าวมีหลายรูปแบบ รวมทั้งความแตกต่างในกระบวนการทางเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต ความแตกต่างในวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ และความแตกต่างในความรู้ทางวิชาการที่ใช้ในกิจกรรมเพื่อเป็นเป้าหมายขององค์การ องค์การใดที่มีเทคโนโลยีซึ่งต่างกัน จำเป็นต้องใช้โครงสร้างและลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแตกต่างกันด้วย และได้จำแนกประเภทเทคโนโลยีตามลักษณะของหน่วยงาน และสามารถใช้กับองค์การได้หลายประเภท คือ 1) เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกันยาว (Long-Linked Technology) มีลักษณะของการที่หน่วยงานหลาย ๆ หน่วยงานมีการทำงานที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน 2) เทคโนโลยีที่เป็นสื่อ (Mediating Technology) มีลักษณะการเชื่อมโยงเอาหน่วยงานในระบบเป็นเอกเทศเข้าด้วยกัน โดยการใช้ระเบียบปฏิบัติที่มีมาตรฐานเดียวกัน 3) เทคโนโลยีแบบเข้มข้น (Intensive Technology) มีลักษณะของความพิเศษของการใช้เทคโนโลยีไปตามความจำเป็น และความต้องการของผู้ใช้บริการหรือผลผลิต จะเห็นได้ว่า องค์การที่ใช้เทคโนโลยีที่คล่องตัวหรือเปลี่ยนแปลงง่าย มักนำไปสู่บรรยากาศของการติดต่อสื่อสารกันอย่างเปิดเผย มีความไว้วางใจ สร้างสรรค์ และยอมรับความผิดพลาดในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

และพบว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพลักษณะขององค์การข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 1 มีโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{x}=4.82$) อาจให้เหตุผลได้ว่าระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพลักษณะขององค์การที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ซึ่งโครงสร้างขององค์การ หมายถึง ความสัมพันธ์ของทรัพยากรด้านมนุษย์ที่ได้กำหนดไว้ในองค์การเป็นการวางแผนการร่วมกัน เริ่มต้นด้วยการกำหนดนโยบาย การจัดสายงานการกำหนดองค์ประกอบ คุณลักษณะของสมาชิก การจัดบุคคลตามความเหมาะสมของงาน เป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงการแบ่งงานกันทำระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา การจัดแผนงานและระดับการบริหารเหมือนกับการมอบหมายงาน (Work Assignment) ดังนั้น การวิเคราะห์โครงสร้างจึงรวมถึงการวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

(1) การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การบริหารองค์การซึ่งมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ผู้บริหารระดับรองลงไป การกระจายอำนาจมีความสัมพันธ์กับแนวคิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ยิ่งองค์การมีการกระจายอำนาจมากขึ้นเท่าไร โอกาสที่คนระดับล่างจะมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานและกิจกรรมในอนาคตขององค์การก็ยิ่งมากขึ้น

และเชื่อว่าผู้บริหารที่ใช้อำนาจน้อยที่สุด คือผู้บริหารที่ดีที่สุด ฮาโรลด์ คูนท์ (Harold Koontz, 1970: 67, อ้างถึงใน สุจินต์ นิมนองค์, 2537: 63) กล่าวว่าองค์การจะยึดหลักการกระจายอำนาจมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่สามารถกำหนดขนาดการกระจาย โดยปกติเราเชื่อว่าเป็นเรื่องของผู้บริหารเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติแม้ผู้บริหารจะได้ตัดสินใจว่าจะรวมอำนาจบางอย่างไว้ ในบางครั้งจะต้องมอบอำนาจบางส่วนให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา จึงอาจกล่าวได้ว่าขนาดของการกระจายอำนาจนั้นมีได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว ยังต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ด้วย คือ 1) ความสำคัญของเรื่องที่ตัดสินใจ 2) ความต้องการเป็นแบบเดียวกันทางนโยบาย 3) ขนาดขององค์การ 4) ความเป็นมาของกิจการ 5) ปรัชญาของการบริหาร 6) ความต้องการและความมีอิสระในการดำเนินงาน 7) จำนวนผู้บริหารที่มีอยู่ในองค์การ 8) เทคนิคในการควบคุม 9) การกระจายการปฏิบัติงาน 10) การเปลี่ยนแปลงขององค์การ

(2) ความชำนาญเฉพาะอย่าง (Specialization) แนวคิดเรื่องการแบ่งส่วนงานไปตามความชำนาญเฉพาะอย่างหรือเฉพาะหน้าที่ (Functional Specialization) ซึ่งเริ่มจากกระบวนการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ หรือ Scientific Management ซึ่งเป็นผลงานของ Tayer เมื่อปี 1911 นั้นมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการเพิ่มผลผลิต (Productivity) เพราะสมมติฐาน (Hypothesis) ของแนวความคิดนี้มีอยู่ว่า การแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะอย่างจะนำไปสู่ประสิทธิผลที่สูงขึ้น เพราะวิธีการดังกล่าวเปิดโอกาสให้พนักงานแต่ละคนได้มีความเชี่ยวชาญ (Expertise) เฉพาะอย่าง ซึ่งจะทำให้ผลงานของแต่ละคนมีส่วนเป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมายได้สูงมากขึ้น

(3) ความเป็นทางการ (Formalization) หมายถึง ความมากน้อยของการที่กิจกรรมในการทำงานของพนักงานถูกกำหนดอย่างจำเพาะเจาะจง หรือถูกควบคุมด้วยกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับที่เป็นทางการ มีองค์การ มีกฎ มีระเบียบ ซึ่งใช้เป็นเครื่องควบคุม พฤติกรรมของพนักงานมากเท่าไร องค์การนั้นก็มีความเป็นทางการมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้การที่องค์การมีความเป็นทางการหรือแบบแผนมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งกลับเป็นอุปสรรคต่อความมีประสิทธิผลมากขึ้นเพราะผู้บริหารซึ่งอยู่ภายใต้โครงสร้างที่มีแบบแผนเป็นอย่างมากนี้มักจะทำทุกอย่าง โดยยึดระเบียบชนิดเรียกว่า “ตามตัวอักษร” (By the Book) ซึ่งก็มักมีผลทำให้พฤติกรรมใหม่ ๆ หรือพฤติกรรมที่ปรับตัวให้เข้ากับสภาพปัญหาถูกจำกัดลงในวงแคบ ซึ่งเป็นปัญหารุนแรงสำหรับองค์การซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมภายนอกที่กำลังเปลี่ยนแปลง

จากที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าองค์การที่มีประสิทธิผลนั้น ลักษณะขององค์การจะมีโครงสร้างที่ระบุไว้ชัดเจน และเป็นแกนของความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันในเรื่องหน้าที่การงานได้ ดังนั้น การบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพ

จึงอยู่ที่การจัดโครงสร้างขององค์กรและปรับปรุงให้เหมาะสมกับกาลเวลา และเทคโนโลยีที่กำลังเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน

2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพลักษณะของสภาพแวดล้อม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 14 มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาแก่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x}=3.96$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพลักษณะของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้เป็นปัญหาสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ซึ่งความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ผู้บริหารต้องรับรู้เพราะสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กร ดังนั้น องค์กรจึงควรมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันมีการพึ่งพาอาศัยกัน โดยใช้การประสานงานเป็นตัวเชื่อมโยง การประสานงานเป็นกระบวนการเชื่อมความสัมพันธ์เกี่ยวกับบุคคล วัสดุและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ การประสานงานอาจเกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับหน่วยงานหรือหน่วยงานกับหน่วยงาน การประสานระหว่างหน่วยงานจะมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์กรนั้น มีหลักในการดำเนินการ ดังนี้ 1) มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรแต่ละองค์การไว้ชัดเจน 2) มีการวางแผนร่วมกัน 3) ใช้ระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง 4) จัดบุคลากรประสานงานระหว่างองค์กรให้เหมาะสม 5) ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ในการประสานงานระหว่างองค์กร องค์กรควรจะมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรของตนให้ทั่วถึง โดยเฉพาะกับองค์กรที่ตนจำเป็นต้องติดต่อประสานงานกันตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลกับหน่วยงานภายนอกกับองค์กรนั้น ๆ ดังนั้น การประชาสัมพันธ์ไม่เพียงแต่จะให้ประโยชน์โดยตรงต่อการปฏิบัติ หากให้ประโยชน์ทางอ้อมแก่การประสานงานระหว่างองค์กรนี้ด้วย ผลการศึกษาในช่วงที่ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นค่อนข้างชัดเจนในเรื่องสภาพแวดล้อมภายนอก ว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จ หรือประสิทธิผลขององค์กร โดย สตีเยอร์ส (Steers, 1977: 99) ได้กล่าวไว้ว่า “องค์กรที่มีประสิทธิผลมากที่สุดถูกกำหนดโดยปัจจัยภายนอก”

และพบว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพลักษณะของสภาพแวดล้อมข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 18 มอบหมายงานได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรแต่ละคนในสถานศึกษา ($\bar{x}=4.53$) อาจให้เหตุผลได้ว่าระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพลักษณะของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตาม

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ซึ่งบรรยากาศที่ดีภายในองค์กร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของ บุคคลในองค์กร สเตียร์ส (Steers, 1977: 100) กล่าวไว้ว่าการวิเคราะห์หีบหบาทของสภาพแวดล้อมที่ แตกต่างกันซึ่งมีผลต่อประสิทธิผลขององค์กรจะไม่สมบูรณ์ หากไม่มีการพิจารณาลักษณะของ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ซึ่งมีผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมในการทำงานหรือที่ เรียกว่าบรรยากาศขององค์กร

สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน (Performance Environment) สภาพแวดล้อมในการ ปฏิบัติงานนั้นเป็นสิ่งสำคัญสามารถเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานได้ ดังคำกล่าวของ สเตียร์ส (Steers, 1977: 141 - 142) ที่ว่าผู้บริหารควรมุ่งปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ เอื้ออำนวยต่อความพยายามในการทำงานของพนักงานเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ตั้งอยู่บนฐานคติที่ว่าพฤติกรรม ในการทำงานของพนักงานขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับลักษณะงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ 1) ระบบการ เลือกรสรรและบรรจุบุคคล 2) การฝึกอบรมและการพัฒนา 3) การจัดงานและ 4) การประเมินผลการ ปฏิบัติงานและการให้รางวัล

3) ลักษณะบุคลากร แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่าง รายชื่อ พบว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพลักษณะบุคลากร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 25 มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{x}=4.27$) ซึ่งสเตียร์ส (Steers, 1977: 136 - 138) กล่าวไว้ว่า องค์กรจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารมีความสามารถที่จะกำหนด ลักษณะของเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ต้องการได้จำเพาะเจาะจงและชัดเจน ในทำนองเดียวกัน ประชุม รอดประเสริฐ (2535: 155 - 156) ได้กล่าวว่าการกำหนดเป้าหมายมีบทบาทที่มีคุณค่าต่อ องค์กร คือ ช่วยในการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่สมาชิกของหน่วยงาน สร้างความคาดหวังซึ่ง กันและกันระหว่างหน่วยงาน และเป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับตัดสินใจในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ในอนาคตขององค์กร การกำหนดเป้าหมายที่ดีจะต้องมีความเป็นจริงและสามารถดำเนินการได้ การกำหนดเป้าหมายสามารถกำหนดได้ 2 วิธี คือ จากเบื้องบนลงสู่เบื้องล่าง และจากเบื้องล่างขึ้นสู่ เบื้องบน การกำหนดเป้าหมายควรมีลักษณะเป็นเครื่องชี้ทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถ วัดและควบคุม ประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้และจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรใน ระดับสูงขึ้นไปด้วย โรงเรียนที่จะบรรลุเป้าหมายได้นั้นจะต้องตอบคำถามต่าง ๆ ดังนี้ คือ 1) สามารถบอกถึงผลที่คาดหวังได้ทั้งหมดหรือไม่ 2) สามารถบอกถึงพฤติกรรมการเรียนรู้อันเป็น ประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้หรือไม่ 3) สามารถบอกทิศทางที่แน่นอนแก่ผู้วางแผนใน สาขาวิชาและการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรได้หรือไม่ 4) สามารถวัดความสัมฤทธิ์ผลได้ หรือไม่

4. นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 36 มีการติดตามตรวจสอบการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.01$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งการจัดการและการใช้ทรัพยากร (Resource Acquisition and Utilization) เมื่อได้มีการตัดสินใจแน่นอนแล้วว่า เป้าหมายและทิศทางของการทำงานขององค์กรจะเป็นไปในทิศทางใดแล้ว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ฝ่ายบริหารจะต้องจัดหาทรัพยากร และใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงการประสานระบบและประสานงาน บทบาทหน้าที่สำคัญในการบำรุงรักษา ให้สามารถร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยแต่ละระบบย่อยจะต้องได้รับการจัดสรรทรัพยากรพอเพียงที่จะรักษาสภาพไว้ได้ บทบาทของนโยบาย จะให้แนวทางสำหรับการตัดสินใจตกลงใจในงานประจำ (Routine) ของพนักงาน อาจช่วยให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานดีขึ้น และช่วยลดโอกาสที่จะกระทำผิดพลาด และระบบควบคุมองค์การ จะต้องมีการป้อนข้อมูลย้อนกลับและวงจรของการควบคุมแฝงอยู่ในระบบด้วย แต่อย่างไรก็ตาม บางโอกาสนโยบายก็อาจจะมีผลลบต่อประสิทธิผลขององค์กร ด้วยการนำไปสู่พฤติกรรมที่บั่นทอนการทำงาน (Dysfunction) เช่น ขั้นตอนการทำงานมากเกินไป ความจำเป็น (Red Tape) หรืออุปสรรคต่อการริเริ่มสิ่งใหม่ และการปรับตัวขององค์กรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ผู้บริหารจึงต้องระมัดระวังการใช้นโยบายให้มีความเหมาะสมเป็นแนวทางในการทำงานให้ไปสู่เป้าหมาย มิใช่เป็นเครื่องควบคุมที่เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิผล

และพบว่า ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 29 กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษามีความชัดเจน ($\bar{x}=4.69$) อาจให้เหตุผลได้ว่า นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ (Managerial Policies and Practices) การดำเนินงานในกิจการใดก็ตาม จะเกิดสัมฤทธิ์ผลได้ก็ต่อเมื่อกิจการนั้นได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังจากผู้ร่วมงาน ภายใต้นโยบายการบริหารที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนองค์การใดก็ตามสิ่งแรกที่จะต้องพิจารณาก็คือ การกำหนดนโยบาย เพราะนโยบายเป็นเสมือนรากฐานของแผนงานทั้งหมดระเบียบการปฏิบัติงานจะเป็นแผนงานอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะกว่านโยบาย ระเบียบวิธีปฏิบัติงานเป็นแนวทางของการกระทำไม่ใช่สำหรับการคิด ดังนั้น ระเบียบวิธีปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากที่ให้คำแนะนำเป็นขั้นตอนว่าจะกระทำบางสิ่งบางอย่างให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างไร วรชัย เยาวภาณี (2544: 4) กล่าวว่า นโยบายเป็นสิ่งสำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่งในการเริ่มต้นงานวางแผนพัฒนา เพราะนโยบายเป็นแนวทางซึ่งใช้เป็นกรอบกำกับ กำหนดทิศทางการทำงาน และวิธีการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนางานในครั้งนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ในทำนองเดียวกัน สเตียร์ส (Steers, 1977: 136) ได้เสนอว่าการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลนั้นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ คือ

- (1) การกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน
- (2) การบริหารทรัพยากร
- (3) การสร้างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน
- (4) กระบวนการติดต่อสื่อสาร
- (5) ภาวะผู้นำและการตัดสินใจ
- (6) การปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่

การกำหนดเป้าหมาย (Strategic Goal Setting) การกำหนดเป้าหมายเป็นภารกิจที่ผู้บริหารองค์กรจะต้องจัดทำโดยผู้บริหารจะต้องตัดสินใจด้วยตนเองว่าจะใช้ทรัพยากรแต่ละประเภทซึ่งมีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างไร นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการกำหนดแนวทาง การปฏิบัติงานให้กับองค์กรของตนให้มีรายละเอียดที่สามารถนำไปสู่ความปรารถนาหรือความต้องการอย่างชัดเจนมากที่สุด ความชัดเจนของแนวทางการดำเนินงานองค์กรก็คือสิ่งที่เรียกว่าเป้าหมายของแผนงานนั่นเอง สเตียร์ส (Steers, 1977: 136 - 138) กล่าวไว้ว่า องค์กรจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารมีความสามารถที่จะกำหนดลักษณะของเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ต้องการ ได้จำเพาะเจาะจงและชัดเจน

2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 “เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2” สรุปรูปจากผลการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อภิปรายผลได้ว่า ทั้งนี้เนื่องจากระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้าง ความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบ การที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัว และชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และ ถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง ดังที่กล่าวแล้ว อาจเป็นเพราะการดำเนินการประกันคุณภาพ

ภายในของสถานศึกษานอกจากจะเป็นการพัฒนาสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในยังใช้หลักฐานยืนยันคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น สถานศึกษาต้องมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับ ผลการบริหารจัดการศึกษา ผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลจากการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งผลการดำเนินงานทั้ง 4 ด้านดังกล่าวเป็นมาตรฐานที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก (ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 3 ข้อ 38) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จะเป็นตัวเชื่อมโยง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษากับการประเมินคุณภาพภายนอก ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาจำเป็นต้องมีมาตรฐานการศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ความคาดหวังในอนาคตสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีข้อมูลและสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นผลการจัดการศึกษาที่แท้จริง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุง สุวรรณ (2553: 32) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง “การนำหลักบริหารคุณภาพไปดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตาม การรับรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูมี การรับรู้ในการนำหลักบริหารคุณภาพไปดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านอายุ ประสบการณ์สอน ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียนกับการนำหลักการบริหารคุณภาพไปดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 1 ไม่มีความสัมพันธ์กัน และครูมีข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ กล้าตัดสินใจในการรอบรู้ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นนักวางแผน และวางแผนได้อย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และสามารถนำข้อมูลสารสนเทศในการประเมินงานต่าง ๆ โดยนำสารสนเทศดังกล่าวไปกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า ในการเตรียมการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีการพัฒนาความรู้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จัดระบบบริหาร และสารสนเทศ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากการ

เตรียมความพร้อมของบุคลากรแล้ว จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ในการกำกับดูแล ประสานงาน ช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันด้วย เพื่อความสำเร็จในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 โรงเรียนจึงควรกำหนดกิจกรรมการประกันคุณภาพภายในซึ่งได้แก่ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

จากผลการวิจัยครั้งนี้ในภาพรวมและรายด้านของระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ยังพบรายละเอียดดังนี้

1) ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 การมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอกหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x}=4.21$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้

1.1) ศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้

1.2) พิจารณาสาระสำคัญที่กำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา

1.3) กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้

1.4) ประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ

ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้

สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการดำเนินการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ

และพบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 2 การนำมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการมาพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x}=4.62$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1) ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ดังนี้

1.1) ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง

1.2) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่างๆ โดยมีจุดเน้นที่คุณภาพผู้เรียน สะท้อนคุณภาพความสำเร็จที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

1.3) กำหนดวิธีการดำเนินงาน กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัย หรือ ผลการวิจัย หรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

1.4) กำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

1.5) กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียน ร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน ชุมชน และท้องถิ่น

1.7) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

1.8) เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

2) ให้สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

2.1) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.2) ให้กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

2.3) เสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

สรุปได้ว่า สถานศึกษาได้วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา โดย กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน แหล่งเรียนรู้ บทบาทหน้าที่อย่าง ชัดเจนให้บุคลากร ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน ชุมชน และท้องถิ่น การใช้งบประมาณอย่างมี ประสิทธิภาพและเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเสนอ แผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 15 การกำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ($\bar{x}=3.97$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ให้สถานศึกษาจัดตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

2.1) นำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติ ตามกรอบระยะเวลา และ กิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้

2.2) ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความ รับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

สรุปว่า ให้สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติผู้รับผิดชอบ และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

3) ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับ มาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้าน จัดระบบบริหารและสารสนเทศข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 31 มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ตามมาตรฐานการศึกษาด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและครบถ้วน ($\bar{x}=3.98$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ให้สถานศึกษาจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ ดำเนินการดังนี้

3.1) จัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3.2) กำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็น ปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ หรือการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด

3.3) นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอน

และพบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านจัดระบบบริหาร และสารสนเทศข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 23 มีการแต่งตั้งครูและบุคลากรเป็น คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{x}=4.69$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งกำหนด ผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึง และการให้บริการ หรือการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด จำรัส นองมาก (2544: 34) และรุ่ง แก้วแดง (2544: 104) ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกันว่า หมายถึง การ ประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดย บุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา นั้น

สรุปได้ว่า จัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารงานของสถานศึกษาโดยกำหนด ผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการนำ ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอน

4) ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แม้ว่าภาพรวมของ ค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 33 มีการส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x}=4.19$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งให้ สถานศึกษาจัดตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการ มีผู้รับผิดชอบและผู้ เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

5) ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมี ผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 38 การพัฒนาคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและรายงานผลการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาระดับสถานศึกษา ($\bar{x}=3.94$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้ง เสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อมีการตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและ คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวม ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี มีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่

ยุ่งยาก และเกิดจากการปฏิบัติจริง ข้อมูลและสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระการเรียนรู้ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษา หรือโครงการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการก็จะต้องสามารถตอบได้ว่า เหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้น หรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลง ข้อมูลและสารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ให้สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดำเนินการดังนี้

5.1) กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา

5.2) ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา

5.3) รายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

5.4) เตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

สรุปว่า ให้สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

6) ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 47 มีการนำผลการประเมินคุณภาพการเรียนรู้อยู่ ตามหลักสูตรสถานศึกษาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.31$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งการประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรม โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น จึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริงมีความเป็นไปได้ และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

และพบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

คือ ข้อ 45 มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x}=4.59$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ให้สถานศึกษามีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินการดังนี้

- 6.1) กำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 6.2) ดำเนินการประเมินตนเองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- 6.3) ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม
- 6.4) ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่หน่วยงานต้นสังกัดแต่งตั้งเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สรุปว่า กำหนดผู้รับผิดชอบและให้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่หน่วยงานต้นสังกัดแต่งตั้งเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

7) ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 50 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน ($\bar{x}=3.87$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในดำเนินการดังนี้

- 7.1) สรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด
- 7.2) นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือ คณะกรรมการสถานศึกษา และหรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ
- 7.3) เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สรุปว่า สรุปและจัดทำรายงานประจำปี ของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน

8) ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าภาพรวมของค่าเฉลี่ยจะมีผลอยู่ในระดับมาก แต่ในความแตกต่างรายข้อ พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 56 มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{x}=3.86$) อาจให้เหตุผลได้ว่า ซึ่งจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการดังนี้

8.1) ส่งเสริมแนวความคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา

8.2) นำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

8.3) เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด

สรุปว่า ให้สถานศึกษาส่งเสริมแนวความคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา

3. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานการประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2” สรุปจากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกระดับสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งพบว่า ยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “การบริหารงานประกันคุณภาพกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก” อภิปรายผลได้ว่า ทั้งนี้เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงานการประเมินผล และการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และหลักการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมาย ปรัชญาธรรมนุญ

โรงเรียน กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรัช มณีโชติ (2544: 139-143) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา กับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ตามทฤษฎะผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า

3.1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมทุกปัจจัย คือด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านชุมชน ด้านการสนับสนุนอื่น ๆ ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และพบว่าปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญที่สุด

3.2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนแต่ละขนาด พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน คือ ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ในระดับมาก

3.3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา กับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญเกียรติ ดวงสุวรรณ (2545: 157 -158) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารมีเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การบริหารทรัพยากร ซึ่งเป็นปัจจัยย่อยของด้านลักษณะการบริหารและการปฏิบัติ นอกนั้นปัจจัยทุกด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะองค์การ ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะของบุคลากร และปัจจัยย่อยอื่น ๆ ในด้านลักษณะการบริหารและการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย และพบว่า ปัจจัยการบริหารกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และในลักษณะคล้ายตามกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดทำเอกสารบทคัดย่อผลงานวิจัยครั้งนี้เผยแพร่ให้สถานศึกษาในจังหวัดพัทลุง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 ระดับการบริหารงานการประกันคุณภาพ ในด้านลักษณะขององค์การที่ประกอบด้วยโครงสร้างขององค์การ และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในองค์การ จะเห็นได้ว่าองค์การที่มีประสิทธิภาพนั้น ลักษณะขององค์การจะมีโครงสร้างที่ระบุไว้ชัดเจน และเป็นแกนของความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันในเรื่องหน้าที่การงานได้ ในการบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับการจัดโครงสร้างขององค์การและปรับปรุงให้

เหมาะสมกับกาลเวลา และเทคโนโลยีที่กำลังเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับโครงสร้างการทำงานโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน นำเอารูปแบบการวิจัย เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปตรวจสอบ ปรับปรุง ขั้นตอนการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาควรนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผน กำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพิจารณาศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนอกจากที่ได้ศึกษาแล้ว เช่นทัศนคติการพัฒนาบุคลากร การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ เป็นต้น

2.2 ควรขยายพื้นที่ทำการศึกษากว้างขวางมากกว่านี้ เช่น การศึกษาระดับภาค เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโดยเปรียบเทียบโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา ปัจจัยที่ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.4 ควรศึกษาสภาพการเตรียมความพร้อมเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกตามที่เสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน